

DE TWENTSCHE COURANT Tubantia

HART VOOR DE REGIO | OOG VOOR DE WERELD woensdag 5 april 2017

Hoe haalbaar is de betekenseconomie?

Wat wil je? Elk jaar een nieuwe Mercedes en een dikkere bankrekening? Of wil je iets toevoegen aan de maatschappij, zonder dat het jou direct geld oplevert? Welke betekenis heb je voor deze wereld, en voor deze streek? Het zijn vragen die centraal staan in de Twentse Betekenseconomie. We spreken erover met vijf topmensen uit de Twentse economie, in een serie van drie verhalen.

Vandaag, deel 1

Geen winst
maar waarde

► Regio 6 & 7

Jeffrey Hoogland
Geveld door
nierproblemen

► Sport 19

Afschuw na
gifgasaanval
in Syrië

► Nederland & de Wereld

► Cas, Lisa en Jan voelen lichamelijke én financiële pijn

Levenslang door lyme

De lichamelijke gevolgen van de ziekte van Lyme kunnen dramatisch zijn. Maar dat geldt ook voor de financiële nasleep. Het probleem: de beoordeling door artsen van het UWV.

FOTO LISA DE VRIES
SOUSA ANICETO

Lekker baden
in de Dinkel

► Stad & Land 14 & 15

Leo van Raaij
Almelo/Zieuwent

Cas Maarse (21) uit Zieuwent vreest de rest van zijn leven van minder dan 1.000 euro per maand te moeten rondkomen. Lisa de Vries Sousa Aniceto (35) uit Almelo zit een groot deel van haar 'werkzame' leven al in de bijstand. Ook voor Jan (57) dreigt na een arbeidsverleden van zo'n 38 jaar de bijstand: 650 euro per maand, omdat zijn vrouw nog wel gewoon werkt.

Cas, Lisa en Jan zijn ziek, maar je ziet het niet. Ze zijn waarschijnlijk ooit gebeten door een teek en liepen daarbij de ziekte van Lyme op. Wie met ze praat, hoort ellendige verhalen. Over de gang langs vele dokters, het onbegrip, maar ook het

gevoel van onrecht.

Lisa kreeg in 2004 lichamelijke klachten en kwam na diverse omzwervingen via artsen en ziekenhuizen in 2007 bij het UWV terecht.

„Ik ben doorgedaan met werken tot ik helemaal niet meer kon”, zegt Lisa, bij wie de lymeziekte nu chronisch is. „Bij de keuring merkte ik gelijk weerstand. De arts luisterde naar mijn verhaal en liet me wat testjes doen. Vervolgens wilde hij mij afkeuren op psychische gronden: een burn-out. Dat weigerde ik. Het betekende dat ik in de WW kwam en vervolgens in de bijstand.” Ze is met stadgenote Verona Hendriksen een actie begonnen om duidelijk te maken dat zij lyme als straf ervaren.

De Lymevereniging onderschrijft de gevoelens van lymepatiënten. Volgens Gert van Dijk, oud-voorzitter van de vereniging, speelt dit fenomeen ook bij Q-koortspatiënten en patiënten met het vermoeidheidssyndroom ME. „Vandaar dat we onze krachten gaan bundelen in

“
De beoordeling kan lastig zijn. Het onderliggende klachtenpatroon is niet altijd helder

– Herman Krone, UWV

het gesprek met het UWV.”

Dat de beoordeling van lymepatiënten lastig kan zijn, erkent Herman Kroneman, verzekeringsarts en medisch adviseur van het UWV. „Het onderliggende klachtenpatroon is niet altijd helder. Dan kan een arts de lacunes invullen met eigen opvattingen. Maar we proberen dit soort opvattingen buiten de beoordeling te houden.” Statistische gegevens van specifiek afkeuringen van mensen met de ziekte van Lyme heeft het UWV niet. „Deze staan geregistreerd als ziektes die zijn ontstaan door besmettingen met dieren. Daar zit dus ook Q-koorts bij.”

► Pagina 5: 'Ik word gestraft voor zo lang mogelijk werken'

▲ De buit van de politie. FOTO
POLITIE BORKEN

Vijf leden van TTT opgepakt

Drugs, wapens en vijf arrestaties. Na maanden onderzoek naar crimineel gedrag trad de Duitse politie gisteren hard op tegen de Turks-Duitse groep Tek Tabanca Teskilati.

Pim Lindeman
Gronau

Een team van 70 politieagenten heeft gisterochtend meerdere invallen gedaan bij leden van de Tek Tabanca Teskilati (TTT), een motorclubachtige groepering met voornamelijk Turks-Duitse leden. Daarbij zijn vijf clubleden gearresteerd en wapens en drugs in beslag genomen. Er zijn elf panden doorzocht in Gronau, waaronder een clubhuis. De club heeft zijn hoofdkwartier in de Duitse grensstad. Ook waren er invallen in woningen in Stadtlöhn, Ochtrup en Rheine. Daarbij werden onder meer grote kapmessen, twee pistolen en verschillende hoeveelheden hennep en cocaïne aangetroffen, en maskers die mogelijk bij overvallen zijn gebruikt. Tegen de vijf arrestanten, mannen van 22 tot 30 jaar uit Gronau en Ochtrup en een vrouw van 45 uit Gronau, was bovendien al langer een arrestatiebevel uitgevaardigd.

Speciale eenheden

De grote politieactie volgde op maanden van onderzoek naar crimineel gedrag door de leden van TTT. Ze worden verdacht van onder meer roofovervallen, afpersing en grootschalige drughandel. Dat heeft volgens de politie in Borken tot onder meer mishandelingen en gewapende confrontaties geleid. Omdat wapengeweld bij de invallen van gisterochtend ook niet werd uitgesloten, zijn speciale eenheden van de politie ingezet om de actie goed te laten verlopen. Er vielen geen gewonden.

Vorig jaar mei hield de Duitse politie ook al een grote actie, nadat leden van TTT ervan werden verdacht een maand eerder de aanval te hebben geopend op beveiligers van discotheek Index in Schüttorf. Daarbij raakten twee uitmijters zwaargewond doordat ze waren geraakt met gaspistolen, barkrukken en vuisten. Bij de politieactie die daarop volgde, zijn meerdere aanhoudingen verricht, maar de arrestanten mochten na verhoor weer naar huis. De vijf verdachten die gisteren zijn aangehouden, zitten nog vast en zijn gistermiddag voor geleid aan een onderzoeksrechter.

BETEKENISECONOMIE DEEL 1

Om maar meteen een misverstand uit de weg te ruimen: geld verdienen is niet verboden

in de Twentse Betekeniseconomie. Winst is fijn. Je hebt het nodig om te zorgen dat je bedrijf over 20 jaar nog bestaat, om nieuwe investeringen te doen en ja, ook om het leven voor jezelf plezierig te maken. Niks mis mee. Maar waar de huidige neoliberale kapitalistische economie uitgaat van financiële winst als enig doel voor een ondernemer, gaat de nieuwe economie uit van meerwaarde. Wat voegt jouw onderneming toe aan deze wereld? En aan je eigen leven?

Angelique Kunst
Enschede

Geen winst maar waarde

Jacqueline Roerink

Familiebedrijven focussen van nature meer op continuïteit dan op winst. Jacqueline Roerink, tweede generatie op de Zuivelhoeve in Tweekelo.

„We hebben een grote verantwoordelijkheid naar onze werknemers. We kiezen vaak voor duurzaamheid en meerwaarde, maar je moet ook zorgen dat je onderneming financieel gezond blijft en dat je op lange termijn bestaansrecht hebt. Dus winst is wel degelijk belangrijk.”

Maar er is meer dan alleen winst. Roerink is heel trots op de lijn 'Happy Goat': zuivelproducten van biologische geitenmelk, afkomstig van een zorgboerderij in het Gelderse Rhenoy. „Daar werken mensen met een beperking. De directie kwam bij ons met de vraag of wij iets konden met hun geitenmelk. Die mensen waren zo gepassioneerd en hadden zo'n mooie filosofie: dat maakte ons ook enthousiast. Het mooie is dat alle mensen in de productieketen er echt heel blij van worden. Dat is meerwaarde waar geen geld tegenop kan.”

Gerard Sanderink

Een geschat vermogen van 500 miljoen euro bewijst dat Gerard Sanderink (Centric, Oranjewoud) goed is in geld verdienen. Maar geld interesseert hem niet. En hij vindt dat de economie daar ook niet om moet draaien: „Als je alleen maar bezig bent met geld verdienen, nou, dan heb je op een gegeven moment een berg geld. En dan? Wat heb je dan bereikt?”

De multimiljonair wordt niet gelukkig van geld, wel van het bouwen van mooie stabiele bedrijven. En vooral van de persoonlijke groei die het ondernemen hem heeft gebracht. „Je hebt maar één leven en om dat nou helemaal in de IT door te brengen, dat vond ik wel eenzijdig. Dus ben ik na Centric ook in de bouw gestapt en ben ik gaan internationaliseren. Daardoor kon ik mezelf ontwikkelen en groeien als mens. Dat is niet altijd makkelijk. Sommigen zeggen dat ik een heel moeilijk mens ben. Het klopt dat ik niet altijd even leuk en aardig ben. Maar dat komt omdat je jezelf soms pijn moet doen om beter te worden en te groeien. Het is net als met topsport. Daarbij moet je alsmaar trainen om op een hoger niveau te komen. Dat doe ik ook. Ik ben er nog lang niet, maar ik denk dat mensen die me vroeger uit Weerselo kenden niet gedacht hadden dat ik deze stappen zou maken.”

Yvonne Overmaat

Speeltoestellenfabrikant Yalp in Goor heeft de afgelopen jaren uitstekend gedraaid, maar onder de streep bleef er niet veel over. De winst werd namelijk drifftig geïnvesteerd in nieuwe producten.

Directeur Yvonne Overmaat: „We geloven dat computergestuurde speeltoestellen de toekomst zijn. Natuurlijk blijven we voorstanders van spelen met zand en water, en lekker door de bossen rennen. Maar feit is dat niet iedereen een bos om de hoek heeft en dat speelruimtes voor kinderen steeds beperkter worden. Dat heeft ons op een nieuw spoor gezet. Wij willen kinderen achter hun computer weghalen en laten ze bewegen, ontdekken en samenwerken, ook in kleine ruimtes. Om daar nieuwe ideeën voor te ontwikkelen, kost geld, maar gelukkig is een jaarlijkse dikke winst geen prioriteit voor de eigenaren van het bedrijf. Die kiezen voor ontwikkeling op de lange termijn. Daarom blijven we ook steeds waarde toevoegen. Ons nieuwste product is de Memo, een spel waarbij kinderen niet alleen veel bewegen, maar ook nieuwe dingen leren. Dat kun je bijvoorbeeld inzetten om leerachterstanden in het onderwijs weg te werken, maar het is ook een middel om integratie te bevorderen, of kinderen iets te leren over gezonde voeding.”

Bas Leerink

Als directeur van een ziekenhuis hoor je helemaal niet bezig te zijn met winst: je werkt immers met gemeenschapsgeld. Maar ook het MST moet een lening bij de bank gewoon met rente terugbetalen. Directeur Bas Leerink: „In dat opzicht worden we net zo behandeld als een gewoon bedrijf. Maar we verschillen van een gewoon bedrijf in die zin dat we geen keuze hebben. We kunnen niet uitwijken naar de gemeente met de goedkoopste bedrijfsgrond. We kunnen niet huren in plaats van nieuwbouwen.”

De vrije markt dwingt het MST er dus toe om geld verdienen wel tot prioriteit te maken. Maar hoe? Gewoon de prijs van je dienstverlening opschroeven kan niet, en dus blijft er maar één ding over: bezuinigen. Het leidde het afgelopen jaar tot pijnlijke ingrepen. Personeel werd ontslagen, het dure en luxe voedingssysteem moest versimpeld. Zo langzamerhand ontstaat de indruk dat winst op dit moment belangrijker is dan het toevoegen van waarde in de zorg. Leerink ziet het niet zo: „Die rendementseis is voor ons wel een prikkel om zo efficiënt mogelijk te werken en daar profiteert iedereen van. Maar bezuinigen doet pijn. We zouden geld willen steken in de verdere ontwikkeling van het Elektronisch Patiënten Dossier, maar dat kan nu even niet.”

Charles Vinke

Schoonmaak is in moeilijke tijden vaak een sluitpost voor een bedrijf of instelling. ‘Geen winst, maar waarde’ klinkt heel mooi, maar kan een schoonmaakbedrijf zich dat permitteren in een vechtmarkt waar iedere cent telt? Volgens directeur Charles Vinke van Asito moet je uitgaan van eigen kracht: „Wij waren een paar jaar geleden een van de initiatiefnemers van de Code Verantwoordelijk Marktgedrag. Daarin hebben we vastgelegd hoe je professionaliteit, kwaliteit en omgangsvormen in de branche op hoog niveau houdt. De meeste schoonmaakbedrijven hebben zich inmiddels bij die Code aangesloten en daarmee geef je de opdrachtgevers een belangrijk signaal. In de code is onder meer opgenomen dat we niet meer inschrijven op aanbestedingen waarbij de laagste prijs het enige gunningscriterium is. Want daarmee maak je meer kapot dan je lief is. Dan dwing je bedrijven om onder de prijs te werken, waardoor ze geen kwaliteit meer kunnen leveren en hun mensen over de kop jagen. Daar gaan mensen en bedrijven aan kapot.”

Die zelfbewuste houding heeft Asito veel gebracht. Vinke: „Ik zie dat wij om die houding gewaardeerd worden, door klanten en door medewerkers. We groeien ook harder dan de markt dus dat is het beste bewijs dat je gewetensvol ondernemen helemaal niet ten koste van zakelijk succes gaat. Integendeel.”

▲ **Zuivelhoeve doet zaken met een zorgboerderij in Rhenoy. „Meerwaarde waar geen geld tegenop kan”, zegt Jacqueline Roerink.**

FOTO ZUIVELHOEVE

▲ De Turkse Nederlanders mogen van 5 tot en met 9 april hun stem uitbrengen. In Turkije gaan ze op 16 april naar de stembus.

Turks referendum: ‘Het is niet zo zwart-wit als jullie denken’

De strijd om het Turkse referendum heeft ook in Nederland al veel stof doen opwaaien. De verwachting is dat het ja-kamp ook in Nederland gaat winnen. Vier Twentse Turken vertellen over hun stem en hun motivatie. Twee van hen doen dat anoniem, omdat ze bang zijn dat hun politieke voorkeur tot problemen leidt.

Angelique Kunst

Enschede

Een 40-jarige man: „Ik stem ‘nee’. Wat Erdogan wil, is niet goed voor Turkije en hij is uit op macht in Europa, dat vind ik gevaarlijk. De voorstanders hebben allemaal mooie verhalen dat hij zo goed is voor het land. Hij legt mooie snelwegen aan, hij bouwt het grootste vliegveld van Europa. Maar wat heb je daaraan? Ik schaam me dat hij Turkije zo negatief in beeld brengt. Maar ik ben wel de enige in mijn Turkse kennissenkring die er zo over denkt.”

Ömür Gökcan uit Hengelo: „Ik ga wel stemmen, maar ik stem blanco. Ik voel me verbonden met het land, maar ik vind dat ik niet mag oordelen over de toekomst van een land waar ik niet zelf woon. De discussie is niet zo zwart-wit als veel Nederlanders denken. Je moet erkennen dat Erdogan veel goeds heeft gedaan voor de gemiddelde Turk. Er zijn geen wachtrijen meer voor de winkels, iedere Turk kan geld pinnen bij de bank. Dat is hier vanzelfsprekend, maar dat is het in Turkije heel lang niet geweest. Aan de andere kant ondermijnt Erdogan de democratie, hij staat geen tegengeluid toe. Van de 18 punten waarover dit referendum gaat, zijn er veertien goed, maar de vier die over de rechtspraak gaan, deugen niet. Dat vind ik erg, maar ik kan me ook voorstellen dat de gemiddelde Turk denkt: Ja, maar die welvaart weegt toch zwaarder.”

Ergernis

Erkan Coşkunsu uit Hengelo: „Ik erger me aan de manier waarop de discussie in Nederland wordt gevoerd. Alsof we

‘ja’ of ‘nee’ tegen Erdogan stemmen. Dat is niet zo. Dit referendum gaat over het systeem. Kijk naar de geschiedenis: Turkije heeft de afgelopen 60 jaar steeds één stap voorwaarts, tien stappen teruggedaan. Iedere keer als het land vooruitgang boekte, kwam er wel weer een staatsgreep of een economische crisis, en iedere keer moesten ze opnieuw beginnen. Dat komt gewoon omdat het systeem niet deugt. Dus het wordt hoog tijd dat je dat hervormt. Iedereen doet net alsof de president nu oppermachtig wordt, maar ook dat klopt niet. Hij krijgt onder bepaalde omstandigheden wel meer bevoegdheden maar dat is ook nodig. Met de terroristische aanslagen, de vluchtelingenstroom en de spanningen in de buurlanden moet je snel en slagvaardig kunnen optreden.”

Een 45-jarige vrouw: „Ik ben ontzettend bang dat Erdogan wint. Dan is het laatste beetje vrijheid in Turkije weg. Dan

Ik kan me voorstellen dat de gemiddelde Turk denkt: Ja, maar die welvaart weegt toch zwaarder

– Ömür Gökcan

hebben vrouwen helemaal geen rechten meer, het wordt een land zoals Irak. Ik stem dus ‘nee’. Mensen die ‘ja’ stemmen, moeten snel terug naar Turkije. Als je vindt dat Erdogan het zo geweldig doet dat hij nog veel meer macht moet krijgen, wat doe je dan nog hier? Maar ze weten heel goed dat ze het in Turkije nooit zo goed krijgen als hier. Hier hebben we vrijheid en democratie, in Turkije moet je de hele dag bang zijn. In Nederland stemmen veel Turken op linkse partijen en in Turkije stemmen diezelfde mensen tegen de democratie. Onbegrijpelijk. Ze stemmen hier alleen maar links omdat die partijen aardiger zijn voor allochtonen. Alleen maar eigenbelang, geen principes.”